

vil sige, at vi i Stedet for at bygge et kraftigt og tidsvarende Krigsskib, skulle gaa over til at bygge noget, som det ærede Flertal ved denne Text selv har erkjendt ikke er anvendeligt til egentlig Krigsbrug. Det er ganske vist, at man for denne Sum kan anskaffe Noget, som navnlig i Fredstid kan have sin Værdi, men det har ikke nogen væsentlig Betydning som virkelig Krigsmateriel. Det er dog virkelig det, der maa være Hovedbetragtningen, naar man gaar hen og vil bygge for en saa betydelig Sum som en Million Rd. Det er overhovedet en ganske besynderlig ublid Skjæbne, der har hvilet over Udviklingen af vort Søkrigsmateriel i de senere Aar. Da jeg for 4 Aar siden, i 1869, blev Medlem af Rigsdagen, stod Administrationen med en Bevilling paa 1,800,000 Rd. til Paabegyndelsen af et kraftigt og tidsvarende Pantserfisk; det var et Skib, som man havde Ret til at haabe, vilde blive et i Forhold til vore lokale Forhold og Livens Fordringer i det Hele kraftigt og udmærket Vaaben. Da var det imidlertid, at General Naasløf overtog Administrationen af Flaaden, og fremkom med sine Projekter til en radikal Forandring af det hele System, som vi hidtil havde fulgt med Hensyn til Søkrigsmateriellets Udvikling. Det lykkedes ham ganske vist ikke at gennemføre sit nye uholdbare System, hvis Princip var et Maximumsdybgaende af 12 Fod for vore Krigsskibe; men Følgen af hans Forsøg i denne Retning var dog, at den omtalte Bevilling af 1,800,000 Rd. blev væsentlig nedsat og fordelt paa Bygningen af flere Skibe. Under den Diskussion, som blev ført om disse Spørgsmaal, var der imidlertid opstaaet en Tvivl og Usikkerhed om, hvad vi for Fremtiden skulde bygge, en Tvivl, som ikke kunde Andet end være til største Skade for Flaadens Fremtid. I de to Aar, der ere fulgte paa denne for Flaaden uheldige Episode, har jeg, hver Gang der har været Spørgsmaal om Bevillinger til Bygninger for Flaaden, efter bedste Evne søgt at formaa Ministeren til at forlade den uheldige Vej, han var kommen ind paa, og som ledede til den uheldige Fremtoning, nemlig det Pandserfisk, der for nylig er bleven færdigt, Kasematfisket Odin. Mindst to Gange senere har der her i Thinget været Stemning for at give Ministeren tilsvarende Midler til at bygge et anstændigt Skib, saafremt han blot vilde have givet et bifaldende Ord dertil; men dette Ord kom ikke fra Ministeren. Nu har endelig den nuværende Administration givet efter for de Anskuelse, som efterhaanden med større og større Kraft have gjort sig gjældende fra en Side, som man ikke kan undlade at tillægge meget stor Betydning i dette Spørgsmaal, og den høitærede Marineminister har nu, — det skal jeg villig paa-skjønne og give min Anerkjendelse — selv taget Initiativet til at fremkomme med Forlangende om en Bevilling til et saadant Skib, til Anskaffelsen af et Vaaben, som vi saa længe have savnet og

Alle have ønsket; men nu indtræder det uheldige Tilfælde, at Udvalgets Flertal indstiller et Endringsforslag, som gjør det fuldstændig umuligt at paabegynde Bygningen af dette Skib. Jeg anser det for at være høist uønsket. Den ærede Ordfører har vel udtalt, at det i alt Fald kun var at udsætte denne Bygning et Aar; men jeg maa slutte mig til den høitærede Minister naar han siger, at en saadan Udsættelse, en saadan Afbrudelse af Kontinuiteten af at bygge Pandserfiske, er det Samme som for Fremtiden fuldstændig at ophøre dermed. Naar den ærede Ordfører har gjort gjældende, at der ogsaa er politiske Hensyn at tage, saa forekommer det mig, at vi her have at gjøre med et Spørgsmaal, hvis Afgjørelse mindst af alle burde gjøres afhængig af politiske Hensyn. Jeg tror, at Forsvarsvæsenet er af en saadan Vigtighed, i det Mindste betragter jeg det saaledes, og jeg tror, at Mange ere enige med mig i den Henseende, at politiske Hensyn ikke bør gjøre sig gjældende derved. Jeg kan derfor ikke Andet end meget fraraade det høie Thing at stemme for Flertallets Forslag under Nr. 44, og jeg vil endnu ikke ganske opgive Haabet om at se det forfattet. Under den Forudsætning, at der her i Thinget maaske findes nogle Medlemmer, som paa Grund af den Tvivl, der i den senere Tid er reist om Pandserfiskenes Fremtid, og som af den Grund kunne finde Anledning til at stemme imod det, som den høitærede Minister har foreslaaet at ville bygge, skal jeg tillade mig at gjøre nogle saa Bemærkninger, idet jeg vil gjøre opmærksom paa, at min Stilling naturligvis har gjort, at jeg har fulgt Alt, hvad der er foregaaet med Hensyn til dette Spørgsmaal, med stor Opmærksomhed. Jeg skal først bemærke, at naar man vil bygge Krigsskibe og holde en Flaade, det vil sige, naar man overhovedet vil bygge Skibe, som til en given Tid skulle kunne indlade sig i en Kamp med Fjenden, er det nødvendigt at følge de samme Principer med Hensyn til Konstruktionen af disse Skibe som dem, der gjøre sig gjældende i andre Landes Mariner; thi hele Forsvarsvæsenet beror paa Sjensidighed, nemlig paa Modstandernes Angrebslykke. Hvis de Andre pandsere deres Skibe, maa vi gjøre det Samme, og det vil være meget naist og letfindigt, hvis et Land, navnlig et saa lille Land som Danmark, det mindste af de smaa, vilde gaa til at indføre nye Møder, navnlig i et i flere Retninger saa vigtigt Spørgsmaal. Naar vi kaste Blikket omkring os og se, hvorledes Udviklingen af Søkrigsmateriellet foregaar andre Steder, ville vi ikke nogetsomhelst Sted finde Spor af, at man opgiver Pandseret; tværtimod, man arbejder ivrigere end nogensinde paa at udfinde de Konstruktioner, hvorved man er i Stand til at give Skibene den største Modstandsevne, det vil sige, det sværeste Pandser, og det er ogsaa fuldstændig rigtig; thi møder et Pandserfisk et upandsret Skib, har det sidste kun en eneste Chance for sig, og